

TUTKITTUA: MITÄ NUORILLE AIKUISILLE KUULUU?

Nuorten hyvä elämä -tutkimuksessa on tarkasteltu 20–29-vuotiaiden nuorten aikuisten näkemyksiä hyvästä elämästä, iloista, huolista, Suomen tulevaisuuden suunnasta sekä koronan ja Ukrainan sodan vaikutuksista nuorten hyvinvointiin.

Aineisto

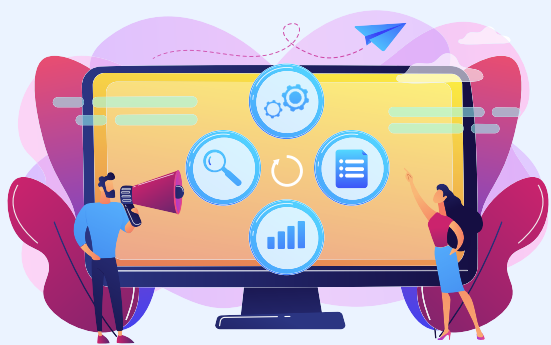
Helsingissä, Vaasassa ja Oulussa toteutetut ryhmähaastattelut, joihin osallistui yhteensä 110 eri taustaista nuorta:

- korkeakoulutaustaiset
- ammattikoulutaustaiset
- maahanmuuttajataustaiset
- tukipalveluiden piirissä olevat
- fyysisesti vammaiset ja toimintarajoitteiset
- ruotsinkieliset

Aineisto kerättiin lokakuun 2021 ja maaliskuun 2022 välillä. Siihen kuuluu koko maan nuoria aikuisia edustava kyselyaineisto (N=1126). Kysely toteutettiin maaliskuussa 2022.

Puolet nuorista on huolissaan omasta jaksamisestaan

- Noin puolet nuorista aikuisista on huolissaan omasta jaksamisestaan ja psyykkisestä hyvinvoinnistaan (53 %) sekä toimeentuloon liittyvistä vaikeuksista (51 %).

Katja: "Jos ei jaksa. Se ehkä, se oma jaksaminen välillä pelottaa." (Helsinki, kork.koul.)

- Muita yleisiä huolenaiheita ovat konfliktit ja sodat (41 %), ajatus läheisten menettämisestä (34 %) sekä läheisten terveys ja hyvinvointi (32 %).

Osa nuorista kokee merkityksettömyyttä ja osa syrjintää

- Kolmasosa nuorista aikuisista kokee elämänsä merkityksettömäksi (32 %) ja pelkää yksinäisyyttä (31 %).
- Fyysisesti vammaisilla ja toimintarajoitteisilla nuorilla on kokemuksia syrjinnästä.
- Maahanmuuttajataustaiset nuoret kokevat usein rasismia arjessaan.

Dabir: "Mää olin joskus hakemassa asuntoa ja mulle sanottiin, et teidänlaisillenne emme vuokraa." (Helsinki, maahanmuut.)

Nuorilla on tavanomaisia toiveita ja tulevaisuuden tavoitteita

- Nuoret aikuiset saavat iloa arkisista asioista, kuten perheestä ja ystävistä (85 %), harrastuksista (68 %) ja terveydestä (62 %).
- Heillä on elämässään tavanomaisia tavoitteita ja toiveita.

Antton: "Jos ajattelee jotain lapsuutta tai varhaisteini-ikää niin oli, että haluan olla joku supersankari tai mitä ikinä, ja sitten nyt on vaan silleen, että oispa rahaa ja oispa kämppä."
Iiris: "Oispa hyvä olla." (Helsinki, kork.koul.)

Koronapandemia ja Ukrainan sota kuormittavat nuoria

- Valtaosa nuorista aikuisista (63 %) kokee Ukrainan sodan heikentäneen heidän turvallisuudentunnettaan. Naiset (75 %) kokevat näin selvästi miehiä (53 %) useammin.
- Ukrainan sodan vaikutus jaksamiseen jakaa nuorten mielipiteitä. Noin puolet näkee sen vaikuttaneen kielteisesti omaan jaksamiseensa (45 %), mutta samansuuruinen osuus (47 %) kokee toisin.
- Valtaosa nuorista aikuisista (82 %) ajattelee, että korona on lisännyt heidän ikäryhmänsä pahoinvointia. Pahoinvointi ilmenee nuorten mukaan muun muassa syrjäytymisenä ja omiin oloihin vetäytymisenä. Sen seuraukset voivat olla kauaskantoiset.

Aapo: "Se hintalappu on aika kova, jos nuori ihminen menettää terveytensä ja joutuu työkyvyttömyyseläkkeelle jo kakskolmosena. Se yhteiskunnan hintalappu on niin iso." (Oulu, kork. koul.)

Nuoret eivät saa riittävästi apua ja kokevat mielenterveysongelmat pahoinvoinnin syyksi

- Neljäsosa (25 %) nuorista aikuisista ei koe saavansa apua tarvittaessa.
- Valtaosa (77 %) nuorista pitää mielenterveysongelmia nuorten pahoinvoinnin pääsyyinä.
- Nuorten mielestä päättäjien pitäisi kiinnittää enemmän huomiota nuorten jaksamiseen, toimeentuloon, työelämään kiinnittymiseen, syrjäytymiseen ja mielenterveysongelmiin. Nuoret korostavat, että mielenterveyspalveluiden saatavuudessa on vakavia puutteita.

Suvi: *"Se nyt on ollut ongelma jo pidemmän aikaa tää [mielenterveyspalveluiden] jonotilanne, mutta nyt must tuntuu, että on vaa ahdistunu nuoret enemmän."* (Helsinki, tukipalv.)

Nuorten mielestä Suomea ei rakenneta heidän ehdoillaan

- Puolet nuorista aikuisista (51 %) kokee, ettei heitä ole kuunneltu riittävästi korona-ajan päätöksenteossa.
- Nuorten mielestä vaikutusvalta Suomessa on vanhemmilla sukupolvilla ja valta- ja talouseliitillä. He kokevat, että vammaisten, maahanmuuttajien ja nuorten ääni kuuluu yhteiskunnassa liian vähän.
- Osa nuorista kyseenalaistaa sukupolvien välisen solidaarisuuden ja on pettyneitä vanhempien sukupolvien toimintaan.

Oliver: *"Kuinka paljon nykynuorilla tulee kaunaa vanhempia kohtaan ja kuinka moni sitten haluaa auttaa tulevia eläkeläisiä? Moni varmaan haluaa lähtee pois täältä sen takia, että tällä hetkellä tehdään semmosia päätöksiä, jotka selvästi tuhoaa niitten nykyisten nuorten tulevaisuutta."* (Oulu, kork.koul.)

Nuoret haluavat rakentaa tasa-arvoista Suomea

- Nuoret eivät täysin kannata suuntaa, johon Suomea tällä hetkellä rakennetaan.
- Suomea tulisi nuorten mielestä rakentaa erityisesti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden (62 %), turvallisuuden (52 %) ja ekologisen kestävyuden (45 %) varaan.

Antero: *"Ehkä yhdenvertaisuus vois olla, mutta toikin menee sen saman [tasa-arvon] alle tietyllä tavalla."* (Oulu, tukipalv.)

NUORTEN VIESTIT - MITÄ VOIMME TEHDÄ?

Laura: "Ihan niinku [saisi välillä] ihmisenä itteäni kasata ja kasvaa sillä tavalla enempi aikuiseksi ja miettiä että hei, mikä mua kiinnostais. Että se ois sallittu." (Helsinki, tukipalv.)

Tutkimustulosten perusteella huomiota olisi kiinnitettävä seuraaviin asioihin:

1. Nuoret tarvitsevat kohtuullisuutta

2. Suomea on rakennettava myös nuorten ehdoilla

3. Nuorten jaksamista ja voimavaroja on tuettava

4. Nuoriin kohdistuva syrjintä on saatava kuriin

5. Nuorten turvallisuudentunnetta on vahvistettava

6. Koronan vaikutukset nuoriin on tunnistettava

Tutkimuksen on toteuttanut E2 Tutkimus. Sen tekijöitä ovat YTM Eija Eronen, FM Vilma Niskanen, FM Roosa Veijola ja VTT Jenni Simonen. Tutkimus on toteutettu nuoria aikuisia osallistavasti.

Tutkimusta ovat tukeneet opetus- ja kulttuuriministeriö, Svenska Kulturfonden, STTK ry, Työeläkevakuuttajat TELA ry, Oulun kaupunki, Oulun yliopisto, Vaasan kaupunki, Vaasan seudun Kehitys Oy VASEK, Väinö Tannerin säätiö ja Suomen Kulttuurirahaston Etelä-Pohjanmaan maakuntarahasto.

Raportti: "Sä teet tän elämän itelles" - Alle 30-vuotiaiden nuorten aikuisten näkymyksiä hyvästä elämästä